TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. rugsėjo 26 d.*

„Apeliacinis skundas – Viešasis paslaugų pirkimas – Sutarties skyrimo procedūros pažeidimai – Sprendimas susigrąžinti nepagrįstai išmokėtas sumas – Privaloma tvarka vykdytinas sprendimas – SESV 299 straipsnis – Sąjungos teismo jurisdikcija“

Byloje C-597/22 P

dėl 2022 m. rugsėjo 16 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Europos Komisija, iš pradžių atstovaujama B. Araujo Arce, J. Baquero Cruz ir J. Estrada de Solà, vėliau J. Baquero Cruz, F. Blanc, J. Estrada de Solà ir P. Ortega Sánchez de Lerín,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

HB, atstovaujamai *avocate* L. Levi,

ieškovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė K. Jürimäe, trečiosios kolegijos pirmininko pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai N. Piçarra (pranešėjas), N. Jääskinen ir M. Gavalec,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorė A. Lamote, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2023 m. rugsėjo 27 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2024 m. sausio 25 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

* Proceso kalba: prancūzų.

Sprendimą

1 Savo apeliaciniu skundu Europos Komisija prašo iš dalies panaikinti 2022 m. liepos 6 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *HB / Komisija* (T-408/21, toliau – skundžiamas sprendimas, EU:T:2022:418), kuriuo šis teismas panaikino, pirma, 2021 m. gegužės 5 d. Komisijos sprendimą C(2021) 3339 *final*, susijusį su 4 241 507 EUR skolos išieškojimu iš HB pagal sutartį TACIS/2006/101-510 (toliau – sutartis TACIS), ir, antra, 2021 m. gegužės 5 d. Sprendimą C(2021) 3340 *final*, susijusį su 1 197 055,86 EUR skolos išieškojimu iš HB pagal sutartį CARDS/2008/166-429 (toliau – sutartis CARDS) (toliau kartu – ginčijami sprendimai).

Teisinis pagrindas

2002 m. finansinis reglamentas

2 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (OL L 248, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 74), iš dalies pakeisto 2006 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 390, 2006, p. 1; toliau – 2002 m. finansinis reglamentas), panaikintu nuo 2012 m. gruodžio 31 d., 103 straipsnyje buvo nustatyta

„Kai vykdant sutarčių sudarymo procedūrą padaryta rimtų klaidų, pažeidimų ar sukčiauta, institucijos sustabdo procedūrą ir gali imtis visų reikalingų priemonių, įskaitant procedūros nutraukimą.

Kai nustačius konkurso nugalėtoją paaiškėja, kad vykdant sutarties sudarymo procedūrą arba sutartį padaryta rimtų klaidų, pažeidimų ar sukčiauta, institucijos, atsižvelgdamos į einamąjį procedūros etapą, gali nesudaryti sutarties arba sustabdyti sutarties vykdymą, arba atitinkamais atvejais nutraukti sutartį.

Kai už tokias klaidas, pažeidimus ar sukčiavimą atsakingas rangovas, institucijos gali taip pat atsisakyti mokėti, susigrąžinti jau išmokėtas sumas arba gali nutraukti visas su šiuo rangovu sudarytas sutartis, atsižvelgdamos į klaidų, pažeidimų ar sukčiavimo sunkumą.“

2018 m. finansinis reglamentas

3 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018, p. 1; toliau – 2018 m. finansinis reglamentas), 100 straipsnio „Leidimas susigrąžinti sumas“ 2 dalyje numatyta:

„[Europos] Sąjungos institucija gali oficialiai nustatyti sumą, gautiną iš asmenų, o ne valstybių narių, priimdama sprendimą, kuris turi būti vykdomas SESV 299 straipsnio prasme.

<…>“

4 2018 m. finansinio reglamento 131 straipsnio „Sustabdymas, panaikinimas ir sumažinimas“ 2 ir 4 dalyse numatyta:

„2. Jeigu po skyrimo paaiškėja, kad vykdant skyrimo procedūrą padaryta pažeidimų arba sukčiauta, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali:

a) atsisakyti prisiimti teisinį įsipareigojimą arba atšaukti apdovanojimo skyrimą;

b) sustabdyti mokėjimus;

c) sustabdyti teisinio įsipareigojimo vykdymą;

d) kai tikslinga, panaikinti visą teisinį įsipareigojimą arba įsipareigojimą vieno arba daugiau gavėjų atžvilgiu.

<…>

4. Be priemonių, nurodytų 2 ar 3 dalyje, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali proporcingai sumažinti dotaciją, apdovanojimą, susitarime dėl įnašo nustatytą įnašą arba sutartyje nustatytą kainą, atsižvelgdamas į pažeidimų, sukčiavimo arba pareigų nevykdymo mastą, be kita ko, tais atvejais, kai atitinkama veikla nebuvo įgyvendinta arba buvo įgyvendinta netinkamai, iš dalies ar pavėluotai.

<…>“

Bylos aplinkybės

5 Skundžiamo sprendimo 2–33 punktuose išdėstytos bylos aplinkybės šio proceso tikslais gali būti apibendrintos, kaip nurodyta toliau.

6 2006 m. sausio 25 d. Sąjunga, atstovaujama savo Delegacijos Ukrainoje (toliau – Delegacija Ukrainoje), paskelbė konkursą, siekdama sudaryti techninės paramos paslaugų teikimo Ukrainos valdžios institucijoms sutartį, kad Ukrainos teisės aktai būtų derinami su Sąjungos teisės aktais. Šis pirkimas buvo vykdomas įgyvendinant Techninės paramos Nepriklausomų valstybių sandraugai programą (TACIS), jos paskirtis – skatinti perėjimą prie rinkos ekonomikos ir stiprinti demokratiją, taip pat teisinę valstybę Rytų Europos ir Centrinės Azijos valstybėse partnerėse (toliau – pirkimas TACIS). Šio pirkimo laimėtoju pripažintas HB koordinuojamas konsorciumas, tad 2006 m. liepos 17 d. buvo pasirašyta su šiuo pirkimu susijusi sutartis TACIS, jos maksimali vertė – 4 410 000 EUR.

7 2007 m. spalio 24 d. Sąjunga, atstovaujama Europos rekonstrukcijos agentūros (ERA), paskelbė konkursą, siekdama sudaryti techninės paramos paslaugų teikimo Aukštajai teisėjų tarybai Serbijoje sutartį. Šis pirkimas buvo vykdomas įgyvendinant Bendrijos paramos rekonstrukcijai, plėtrai ir stabilizavimui programą (CARDS), jos paskirtis – suteikti paramą Pietryčių Europos šalims, kad jos dalyvautų stabilizavimo ir asociacijos su Sąjunga procese (toliau – pirkimas CARDS). Šio pirkimo laimėtoju pripažintas HB koordinuojamas konsorciumas, tad 2008 m. liepos 30 d. buvo pasirašyta su šiuo pirkimu susijusi sutartis CARDS, jos maksimali vertė – 1 999 125 EUR.

8 Atlikusi tyrimą Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) dviejuose galutinėse tyrimo ataskaitose, Komisijai perduotose atitinkamai 2010 m. balandžio 19 d. ir 2011 m. lapkričio 28 d., patvirtino, kad egzistavo rimti pažeidimai ir galimi korupcijos veiksmai, susiję su HB dalyvavimu konkursuose, organizuotuose vykdant pirkimus CARDS ir TACIS. Be to, OLAF rekomendavo nutraukti ginčijamas sutartis ir susigrąžinti nepagrįstai išmokėtas sumas.

9 2019 m. spalio 15 d. Komisija priėmė Sprendimą C(2019) 7318 *final*, susijusį su sumų, mokėtinų pagal [sutartį TACIS] sumažinimu ir nepagrįstai sumokėtų sumų susigrąžinimu (toliau – sprendimas dėl susigrąžinimo TACIS), ir Sprendimą C(2019) 7319 *final*, susijusį su sumų, mokėtinų pagal [sutartį CARDS], sumažinimu ir nepagrįstai sumokėtų sumų susigrąžinimu (toliau – sprendimas dėl susigrąžinimo CARDS). Šiais sprendimais, grindžiamais, be kita ko, 2002 m. finansinio reglamento 103 straipsniu ir 2018 m. finansinio reglamento 131 straipsniu, Komisija nusprendė, kad vykdant pirkimų CARDS ir TACIS procedūras padarytas didelis pažeidimas, kaip jis suprantamas pagal 2002 m. finansinį reglamentą, kad šis pažeidimas priskirtinas HB koordinuojamam konsorciumui ir kad jo sunkumas pateisino šių pirkimų sumų sumažinimą iki nulio. Dėl minėtų pirkimų atlikti mokėjimai pripažinti kaip atlikti nepagrįstai ir išmokėtos sumos turėjo būti susigrąžintos.

10 2019 m. lapkričio 19 d. HB pareiškė Bendrajame Teisme du ieškinius, jais ginčijo sprendimų dėl susigrąžinimo CARDS ir TACIS teisėtumą ir reikalavo žalos atlyginimo pripažįstant Sąjungos deliktinę atsakomybę. 2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimu *HB / Komisija* (T-795/19; toliau – Sprendimas T-795/19, EU:T:2021:917) ir 2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimu *HB / Komisija* (T-796/19; toliau – Sprendimas T-796/19, EU:T:2021:918) Bendrasis Teismas atmetė šiuos ieškinius, pirma, kaip nepriimtinus, kiek jais siekta tų sprendimų panaikinimo, ir, antra, kaip nepagrįstus, kiek jais prašyta pripažinti Sąjungos deliktinę atsakomybę. 2022 m. kovo 3 d. Komisija dėl šių dviejų teismo sprendimų pateikė apeliacinius skundus (jie užregistruoti kaip bylos C-160/22 P ir C-161/22 P).

11 2021 m. gegužės 5 d. Komisija priėmė ginčijamus sprendimus, grindžiamus SESV 299 straipsniu ir 2018 m. finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalimi. Priminus, kad pagal šį 299 straipsnį vykdymą reglamentuoja civilinio proceso taisyklės, galiojančios toje valstybėje, kurioje jis vykdomas, ir kad vykdymo priemonių teisėtumo kontrolė priklauso nacionalinių teismų jurisdikcijai, šių sprendimų 5 straipsnyje nurodyta, kad jie yra vykdytini privaloma tvarka pagal minėtą 299 straipsnį.

12 2022 m. balandžio 25 d. Nutartimi *HB / Komisija* (T-408/21 R, EU:T:2022:241) Bendrojo Teismo pirmininkas patenkino HB pateiktą prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones ir nurodė sustabdyti šių sprendimų vykdymą, taip pat atidėjo bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

13 2021 m. liepos 9 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo HB ieškinį, jame prašyta:

– panaikinti ginčijamus sprendimus,

– nurodyti grąžinti visas sumas, kurias Komisija galėjo susigrąžinti pagal šiuos sprendimus, kartu su delspinigiais, apskaičiuotais pagal Europos Centrinio Banko nustatytą palūkanų normą, padidintą 7 procentiniais punktais,

– priteisti iš Komisijos simbolinį 1 EUR žalos atlyginimą, „su sąlyga, kad jis bus patikslintas“, ir

– priteisti iš Komisijos visas bylinėjimosi išlaidas.

14 Grįsdama savo ieškinį tiek, kiek juo buvo siekiama ginčijamų sprendimų panaikinimo, HB nurodė tris pagrindus. Pirmasis pagrindas buvo grindžiamas tuo, kad Komisija neturėjo įgaliojimų priimti šių ginčijamų sprendimų, kad tie sprendimai neturėjo teisinio pagrindo ir kad pažeistas teisėtų lūkesčių apsaugos principas. Antrasis pagrindas buvo grindžiamas 2018 m. finansinio reglamento pažeidimu, nes Komisija HB atžvilgiu neturėjo pagrįsto skolinio reikalavimo. Trečiasis pagrindas buvo grindžiamas tuo, kad pažeisti esminiai procedūriniai reikalavimai, rūpestingumo pareiga ir nešališkumo principas, įtvirtinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnyje.

15 Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 43 punkte pažymėjo, viena vertus, kad, kaip pripažįsta ir Komisija, jeigu Teisingumo Teismas, nagrinėdamas apeliacinius skundus bylose C-160/22 P ir C-161/22 P, patvirtintų, kad sprendimai dėl susigrąžinimo TACIS ir CARDS patenka į sutartinių santykių sritį, tai atimtų iš Komisijos teisę priimti ginčijamus sprendimus, kurie atitinkamai turėtų būti atšaukti. Kita vertus, to sprendimo 48 ir 50 punktuose Bendrasis Teismas priminė, kad klausimas, ar Komisija galėjo priimti privaloma tvarka vykdytiną sprendimą pagal SESV 299 straipsnį, kad galėtų reikalauti grąžinti skolą, atsiradusią dėl sutarties nevykdymo, buvo išnagrinėtas 2020 m. liepos 16 d. Sprendime *ADR Center / Komisija* (C-584/17 P, EU:C:2020:576); jame Teisingumo Teismas konstatavo, kad Komisija gali priimti privaloma tvarka vykdytinus sprendimus esant sutartiniams santykiams tik tuo atveju, kai sutartyse yra arbitražinė išlyga, pagal kurią jurisdikcija suteikiama Sąjungos teismui.

16 Kadangi sutartyse TACIS ir CARDS yra sąlygų dėl jurisdikcijos, pagal kurias jurisdikciją turintis teismas yra Belgijos teismas, o ne Sąjungos teismas, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 53 punkte konstatavo, kad Komisija neturėjo įgaliojimų priimti ginčijamus sprendimus, remdamasi SESV 299 straipsniu. Todėl jis pripažino pagrįstu pirmąjį ieškinio pagrindą ir nenagrinėjo nei priekaišto, susijusio su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu, nei antrojo ir trečiojo ieškinio pagrindų.

17 Be to, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 55–72 punktuose išnagrinėjo HB prašymą atlyginti žalą ir jį atmetė kaip nepagrįstą.

Šalių reikalavimai Teisingumo Teisme

18 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą tiek, kiek juo panaikinti ginčijami sprendimai,

– grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis iš esmės išnagrinėtų ieškinį dėl panaikinimo,

– priteisti iš HB bylinėjimosi išlaidas.

19 HB prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

Šalių argumentai

20 Grįsdama savo apeliacinį skundą Komisija nurodo vienintelį pagrindą, kuriuo ji priekaištauja Bendrajam Teismui padarius teisės klaidą dėl to, kad skundžiamo sprendimo 45 punkte rėmėsi klaidinga išvada, tiesiogiai ir „be diskusijų“ perimta iš sprendimų T-795/19 ir T-796/19, kad sprendimai dėl susigrąžinimo CARDS ir TACIS patenka į sutartinių santykių sritį, ir tuo remdamasis skundžiamo sprendimo 53 punkte padarė išvadą, kad Komisija neturėjo įgaliojimų priimti ginčijamų sprendimų, remdamasi SESV 299 straipsniu.

21 Komisija tvirtina, kad Bendrasis Teismas skundžiamame sprendime neatsižvelgė į jos atsiliepime į ieškinį išdėstytus argumentus, susijusius su „Komisijos įgaliojimais priimti ginčijamus sprendimus“ ir būtent su „sprendimų dėl susigrąžinimo [CARDS ir TACIS] teisiniu pobūdžiu“, dėl kurio buvo diskutuojama bylose, kuriose priimti sprendimai T-795/19 ir T-796/19, taip pat į juos neatsakė.

22 Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes „prie sutartinių santykių priskyrė“ viešosios valdžios prerogatyvas, jai suteiktas, be kita ko, pagal 2002 m. finansinio reglamento 103 straipsnį, ir kurias įgyvendindama ji gali konstatuoti viešojo pirkimo pažeidimus ir atitinkamai sumažinti šio pirkimo kainą, taip pat susigrąžinti nepagrįstai sumokėtas sumas. Tokia pozicija, kuri reikštų, kad, kai Komisija sudaro tokias, kaip šiuo atveju nagrinėjamos, sutartis, priemones, kuriomis ji įgyvendina savo prerogatyvas, „absorbuoja“ sutartiniai santykiai ir jų kontrolę vykdo sutartyje nurodytas teismas, visiškai paneigtų Komisijos, kaip viešosios valdžios organo, prerogatyvas ir Sąjungos teisės aktų leidėjo jai suteiktus įgaliojimus.

23 Šios institucijos teigimu, Bendrasis Teismas „sutrikdė Sąjungos teisinę sistemą“, kiek tai susiję tiek su Sąjungos teismo jurisdikcija tikrinti antrinės teisės aktų teisėtumą, tiek su Komisijos pajėgumu veiksmingai apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, be kita ko, pašalinant viešojo pirkimo procedūros pažeidimus, kai tam padaryti būtina priimti administracinio pobūdžio priemones. Taigi Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai neatsižvelgė į sprendimų dėl susigrąžinimo CARDS ir TACIS, kuriuos siekta įgyvendinti ginčijamais sprendimais, teisinį pobūdį. Taip Bendrojo Teismo analizėje nepaisyta 2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *ADR Center / Komisija* (C-584/17 P, EU:C:2020:576, 69–72 punktai), kuriame Teisingumo Teismas patvirtino, kad, kai Komisija imasi priemonių, kuriomis įgyvendina viešosios valdžios prerogatyvas, jos dėl savo pobūdžio nepatenka į sutartinių santykių sritį ir dėl jų galima pareikšti ieškinį pagal SESV 263 straipsnį.

24 Pripažinęs sprendimus dėl susigrąžinimo CARDS ir TACIS, kurie priimti remiantis, be kita ko, 2018 m. finansiniu reglamentu, ir kuriais siekiama apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, kaip sutarčių CARDS ir TACIS vykdymo priemones Bendrasis Teismas pažeidė šio reglamento esmę ir turinį, nes pakeitė juo Komisijai suteiktų įgaliojimų pobūdį.

25 HB atsikerta, kad Komisija negali šioje byloje remtis argumentais, išdėstytais apeliaciniuose skunduose, pateiktuose dėl sprendimų T-795/19 ir T-796/19, ar pasinaudoti šia byla ir kritikuoti tuos teismo sprendimus. Bet kuriuo atveju, HB nuomone, Komisija šiems sprendimams suteikia tokią reikšmę, kurios jie neturi, juolab kad nepakanka, kad ši institucija tvirtintų įgyvendinanti viešosios valdžios prerogatyvas ir tai būtų tiesa. Šiuo klausimu HB pažymi, kad Sprendimo

T-795/19 72 punkte ir Sprendimo T-796/19 67 punkte Bendrasis Teismas teisingai konstatavo, kad įgaliojimai, kuriuos Komisija kildina iš 2002 m. finansinio reglamento ar kitų antrinės teisės normų, nuo sutarties pasirašymo yra priskirtini prie sutartinių santykių.

26 Be to, iš 2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *ADR Center / Komisija* (C-584/17 P, EU:C:2020:576, 67 punktas) matyti, kad, viena vertus, nors pagal taikytinus finansinius reglamentus Komisijai suteikti įgaliojimai įpareigoti kontrahentą įvykdyti finansinio pobūdžio įsipareigojimus, esant sutarčiai, Komisija negali įgyvendinti pagal šiuos reglamentus jai vienašališkai suteiktų įgaliojimų. Kita vertus, iš to sprendimo 73 punkto matyti, kad nors privaloma tvarka vykdytiną sprendimą Komisija priima įgyvendindama viešosios valdžios prerogatyvas, ši institucija viršija savo kompetenciją, kai tokį sprendimą priima egzistuojant sutartiniams santykiams ir kai Sąjungos teismas nėra sutartyje nurodytas teismas.

27 Galiausiai HB pažymi, kad Komisija „lyg ir neginčija“ teiginio, kad jeigu reikalavimai yra sutartinio pobūdžio ir teismas, turintis jurisdikciją nagrinėti sutartis, yra ne Sąjungos teismas, ji negali priimti sprendimų, remdamasi SESV 299 straipsniu.

Teisingumo Teismo vertinimas

28 Iš SESV 299 straipsnio pirmos pastraipos matyti, kad Tarybos, Komisijos ar Europos Centrinio Banko aktai, kuriais asmenims, išskyrus valstybes, skiriama piniginė prievolė, yra vykdomi privaloma tvarka. Šioje nuostatoje nėra jokio ribojimo dėl akto, kuriuo nustatoma piniginė prievolė, pobūdžio, išskyrus tai, kad ji netaikoma valstybėms narėms skirtiems aktams. Vis dėlto vien SESV 299 straipsnis nėra pakankamas teisinis pagrindas privaloma tvarka vykdytiniems aktams priimti. Šioje nuostatoje nurodytų institucijų teisė priimti tokius aktus turi išplaukti iš kitų nuostatų (2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *ADR Center / Komisija*, C-584/17 P, EU:C:2020:576, 51 ir 53 punktai).

29 Be to, tuo atveju, kai Komisija priima nurodymą grąžinti lėšas, vykdytiną privaloma tvarka, kaip tai suprantama pagal SESV 299 straipsnį, tokio vienašalio sprendimo padariniai ir privalomumas kyla ne iš sutarties sąlygų, bet iš kartu taikomų šio SESV straipsnio ir taikytino finansinio reglamento nuostatų. Šiuo aspektu toks vienašalis sprendimas, priimtas įgyvendinant viešosios valdžios prerogatyvas, yra asmens nenaudai priimtas aktas, dėl kurio galima Sąjungos teisme pareikšti ieškinį dėl panaikinimo pagal SESV 263 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *ADR Center / Komisija*, C-584/17 P, EU:C:2020:576, 69 ir 72 punktus).

30 Vis dėlto Komisija negali priimti privaloma tvarka vykdytino sprendimo esant sutartiniams santykiams, kaip tai suprantama pagal SESV 299 straipsnį, jei sutartyje nenumatyta arbitražinė išlyga, pagal kurią jurisdikcija suteikta Sąjungos teismui, ir dėl to tokie sutartiniai santykiai priklauso valstybės narės teismų jurisdikcijai (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *ADR Center / Komisija*, C-584/17 P, EU:C:2020:576, 73 punktą).

31 Nagrinėjamu atveju ginčijami sprendimai grindžiami ne tik SESV 299 straipsniu, bet ir 2018 m. finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalimi, pagal kurią Komisijai suteikiami įgaliojimai oficialiai nustatyti sumą, gautiną iš asmenų, išskyrus valstybes, priimant privaloma tvarka vykdytiną sprendimą, kaip tai suprantama pagal šį 299 straipsnį, nedarant skirtumo pagal tai, ar skolinis reikalavimas, oficialiai nustatytas tokiu sprendimu, yra sutartinės, ar nesutartinės kilmės (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *ADR Center / Komisija*, C-584/17 P, EU:C:2020:576, 57 punktą).

32 Šiuo atžvilgiu, kaip Teisingumo Teismas nusprendė 2024 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Komisija / HB* (C-160/22 P ir C-161/22 P) 58 punkte, sprendimai dėl susigrąžinimo CARDS ir TACIS, kuriuos ginčijamais sprendimais siekiama vykdyti priverstiniu būdu, susiję su viešosios valdžios prerogatyvų įgyvendinimu ir nėra išimtinai susiję su sutartiniais santykiais.

33 Taigi to sprendimo 66 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad sprendimai dėl susigrąžinimo CARDS ir TACIS turi būti laikomi „aktu, kurį galima ginčyti“, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnį, todėl ieškinys dėl jų panaikinimo turi būti pareikštas Sąjungos teisme.

34 Vadinasi, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 52 ir 53 punktuose nusprendė, kad sumos, kurias Komisija siekia susigrąžinti, susidarė pagal sutartis ir kad atsižvelgiant į tai, kad jose nėra arbitražinės išlygos, kurioje būtų numatyta Sąjungos teismų jurisdikcija, Komisija neturėjo įgaliojimų priimti ginčijamų sprendimų, remdamasi SESV 299 straipsniu.

35 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia pripažinti pagrįstu šį apeliacinį skundą ir panaikinti skundžiamą sprendimą.

Dėl ieškinio Bendrajame Teisme

36 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą, jei apeliacinis skundas yra pagrįstas, Teisingumo Teismas Bendrojo Teismo sprendimą panaikina. Jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui.

37 Nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas panaikino ginčijamus sprendimus, remdamasis pirmuoju pagrindu, kurį HB nurodė grįsdama savo ieškinį, ir nenagrinėdamas nei priekaišto, susijusio su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu, nei antrojo ir trečiojo šio ieškinio pagrindų.

38 Tokiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad Teisingumo Teismas neturi reikiamos informacijos, kad galėtų priimti galutinį sprendimą dėl šio priekaišto ir šių pagrindų, dėl kurių jame nebuvo pareikšta nuomonių.

39 Vadinasi, bylą reikia grąžinti Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą dėl minėto priekaišto ir minėtų ieškinio pagrindų.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

40 Kadangi byla grąžinama Bendrajam Teismui, reikia atidėti bylinėjimosi išlaidų, patirtų per apeliacinį procesą, klausimo nagrinėjimą.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. **Panaikinti 2022 m. liepos 6 d. Europos Sąjungos Bendrojo sprendimą *HB / Komisija* (T-408/21, EU:T:2022:418).**

2. **Grąžinti bylą Europos Sąjungos Bendrajam Teismui.**

3. **Atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.**

Parašai.